

han selv senere kaldte et „Experiment“, som han havde foreslaaet. Han mente, at det skulde være et Experiment mellem ham og den ærede Ordfører, men jeg kunde ikke opfatte det saaledes; det forekom mig, at Conseilspresidenten foreslog os Alle et Experiment. Han sagde: dersom de ærede Herrer i Oppositionen — og Oppositionen er jo ikke den ærede Ordfører alene — kunde offre sig selv saaledes, at de vilde gaa ud og spørge Bælgerne, om de nu dog ikke vilde have faste Søforter, og om de virkelig vilde have nye Statter, saa vilde det Svar, Bælgerne gav, være afgjørende for ham. Dersom Bælgerne desuagtet svarede Nei, naar Oppositionen gik ud og spurgte, om de nu ikke indrømmede, at vi maatte have faste Forter, og naar de ligeledes svarede Nei, naar man gik ud og spurgte dem, om de vilde have nye Statter, saa vilde han (En Stemme: De skulde svare Ja i sidste Tilfælde) — ganske rigtigt — altsaa hvis Bælgerne gik imod os, saa vilde han give Plads for os. Det kunde jeg nu saa overmaade godt forstaa; thi de Herrer ville huske, at den høitagtede Conseilspresident forleden sagde, at han vilde med stor Fornøjelse vige sin Plads, dersom Andre, som bedre kunde gjennemføre, hvad han vilde, maatte træde til. Nu antager jeg, at den høitagtede Conseilspresident hidtil ikke har kunnet finde Nogen, som bedre end han selv kunde gjennemføre, hvad han vil; men nu har han ment, at naar han kan faae Oppositionen til at gjøre hvad „jeg“ vil have, saa har „jeg“ der faaet Nogen, der kan gjennemføre, hvad jeg ikke kan. Jeg kan derfor saa godt forstaa, at han vilde foreslaa os at gaa over til hans Mening, naar han tror, at vi lettere kunne gjennemføre hans Mening, end han selv er i Stand til. Men det var det, jeg vilde gjøre den høitagtede Conseilspresident opmærksom paa, at der har han fuldstændig taget feil; thi dersom vi gik over til hans Mening, vilde vi ligesaa lidt kunne gjennemføre disse Meninger som han selv. Bælgerne vilde da nemlig gaa fra os, de vilde tage andre Folk, og om vi end desuagtet maatte komme tilbage her, vilde vi efter at have gjort dette Omsving, stillet os selv paa Hovedet og voltigeret over til Conseilspresidentens Mening, være lige saa magtesløse, som den nuværende Conseilspresident er. Det er et Experiment, som den høitærede Minister ikke rigtig konsekvent har ført helt igennem, thi ellers maatte han sige sig selv: „Heller ikke der vil jeg finde Nogen, som lettere end jeg vil kunne gjennemføre, hvad jeg vil.“ Men det kaldt mig ind, at jeg havde givet den høitærede Conseilspresident et Raad. Vi raade ikke for at kunne gaa til Bælgerne, sammenkalde dem og faae dem til at give en saadan Erklæring; det er kun Regjeringen, der raader for at faae et saadant Svar fremkaldt ved Opløsning. Men derfor vil jeg give det Raad: Lad saa den høitærede Conseilspresident faae Ss. Maj. Kongens Underkrift paa

et Opløsningsdekret af Folkethinget, hvilket Opløsningsdekret burde indeholde den bestemte Udtaalelse, at for det nye Folkething, som skal sammenkaldes i Følge Grundloven inden 2 Maanedes efter Opløsningen, skal der ikke blive forelagt noget andet Spørgsmaal end det, om det vil have faste Forter ved Kjøbenhavn uden Stat, og den Erklæring, at, hvorledes Svaret end bliver, skal denne Forsamling, der 2 Maanedes derefter skal afgjøre dette Spørgsmaal, blive opløst strax efter, saa havde man en Sikkerhed for, at de, der valgte ved dette Valg, ikke vilde komme til at afgjøre noget andet, end blot dette Spørgsmaal, og saa havde Regjeringen en Sikkerhed for, at den fik Svar derpaa; thi saa stod ikke det bagved: Valget gjælder for 3 Aar, og der er mange andre Spørgsmaal, der ogsaa maa tages Hensyn til. Men naar det blev sikret af Regjeringen, at der ikke blev fordret andet Svar af dette Folkething end paa dette Spørgsmaal, og at dermed skulde disse Valgs Gyldighed være til Ende, saa vilde der komme et klart Svar. Saaledes som jeg nu tænker mig Stillingen, og saaledes som jeg kjen- der til Bælgerne, vil jeg antage, at den høitærede Minister vilde faae et alene klart og bestemt Svar; thi jeg gaar ud fra, at der i dette Opløsningsdekret indeholdes en bestemt Forsikring fra Regjeringen om, at det nuværende Ministerium vilde gaa sin Vej, naar Svaret gik det imod. Dette maatte udtryffeligt udtales i det kongelige Dekret. Det er nu min subjektive Tro, at det nuværende Ministeriums Stilling til det hele Spørgsmaal har virket saaledes paa Bælgerne, at de ikke en Gang nu vilde vedkjende sig at give 30 Mill. ekstraordinært i 10 Aar til vort Forsvarsvæsen. Jeg tror, at den nuværende Regjering har saaledes indvirket paa Bælgerne store Flertal i dette Spørgsmaal, at den nu ikke kan faae dem til at gaa nær saa langt, som de kunde være bragte til at gaa tidligere. Dette er ogsaa tidligere gjort gjældende her, navnlig af det ærede Medlem for Præsts Amts 6te Valgkreds (Bojfen); som i en tidligere Samling gjorde opmærksom paa, at denne Modstand fra Regjeringens Side netop virkede i modsat Retning, og at det, som Regjeringen ansaa for det Rette, nu af Bælgerne blev anset for Noget, som de langt mere nu end før maatte modsætte sig. Det er ogsaa min Overbevisning, at Alle vi, der mene at kunne have gjort noget Særdeles for Landet ved, at man havde modtaget det Tilbud, der tidligere er gjort fra det forenede Venstres Side, maa beklage, at den store Flertal af Bælgerne, som ellers kunde have været tilbøjelig til at gaa med dertil, nu er kommen til at se denne Sag saaledes paa Grund af det nuværende Ministeriums Optræden, at man ikke længer kan faae dem til at gaa saa langt. Men det var nu det Mærkelige, at den høitærede Conseilspresident kunde komme og foreslaa Oppositionen, at den skulde afstve sig selv, for at gaa over til Ministerens Mening. Jeg